

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-02-65/1-ES

Datum: 3. septembar 2008.

Original: engleski

PREDSJEDNIK MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija Fausto Pocar, predsjednik

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 3. septembra 2008.

TUŽILAC

protiv

PREDRAGA BANOVIĆA

JAVNO

ODLUKA PREDSJEDNIKA O UBLAŽAVANJU KAZNE

Advokat Predraga Banovića:

g. Jovan Babić

Prijevod

1. Dana 4. juna 2008, sekretar me je obavijestio o tome da su francuske vlasti obavijestile Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Međunarodni sud) da je Predrag Banović podnio zahtjev za prijevremeno ili uslovno puštanje na slobodu (dalje u tekstu: Zahtjev) na osnovu člana 28 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i pravila 123 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ Sekretarijat je posebno proslijedio pismenu obavijest sudije Pioleta od 21. decembra 2007. u kojoj se navodi da je g. Banović zatražio «*libération conditionnelle avec expulsion*», odnosno uslovno puštanje na slobodu sa deportacijom u Srbiju i da je taj Zahtjev bio dopušten. Nažalost, trebalo je više od četiri mjeseca da francuske vlasti prosljede pomenutu pismenu obavijest Sekretarijatu.

2. Nakon što primi obavijest o tome da neka osuđena osoba ispunjava uslove za prijevremeno puštanje na slobodu, Sekretarijat treba da zatraži relevantne izvještaje od zatvorskih vlasti države izvršenja i tužioca Međunarodnog suda kako je to propisano u članu 2 Uputstva za rad prilikom rješavanja po molbama za pomilovanje, ublažavanje kazne i prijevremeno puštanje na slobodu osoba koje je osudio Međunarodni sud (dalje u tekstu: Uputstvo).² Iako je Sekretarijat prethodno prikupio te izvještaje u vezi sa dva ranija zahtjeva g. Banovića, ja sam zamolio Sekretarijat da zatraži ažurirane informacije kojima se ti raniji izvještaji dopunjavaju. Sekretarijat je 21. jula 2008. proslijedio ažurirani izvještaj tužilaštva o statusu saradnje g. Banovića.³ Iako francuske vlasti nisu formalno zatražile nikakve daljnje izvještaje u vezi s predmetnim zahtjevom, smatram da je izvještaj iz zatvora Val de Reuil od 14. novembra 2007., koji je priložen francuskoj pismenoj obavijesti, dovoljan da predstavlja ažuriranu informaciju.

3. U skladu sa članom 4 Uputstva, g. Banović je 6. jula 2008. odgovorio na pismenu obavijest francuskih vlasti.⁴

PROCEDURALNI KONTEKST

4. Prvobitna optužnica protiv Predraga Banovića podignuta je 21. jula 1995. U toj Optužnici se navodi da su poslije nasilnog preuzimanja vlasti u Prijedoru od strane policije i

¹ Memorandum zamjenika sekretara od 4. juna 2008.

² IT/146/Rev.1, 15. august 2006.

³ Memorandum zamjenika sekretara od 21. jula 2008.

⁴ Dopis P. Banovića predsjedniku Međunarodnog suda od 6. jula 2008.

Prijevod

vojske bosanskih Srba u aprilu 1992. godine vlasti bosanskih Srba zatočile više od 7.000 bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugih nesrba u više zatočeničkih logora na tom području. Gospodin Banović je identifikovan kao zatvorski stražar u logoru Keraterm koji je navodno učestvovao u surovom i nečovječnom postupanju prema zatočenicima u tom logoru u periodu od 24. maja 1992. do 30. augusta 1992.

5. Dana 26. juna 2003, na osnovu sporazuma s tužiocem o izjašnjenju o krivici, g. Banović se izjasnio krivim po jednoj tački za progon kao zločin protiv čovječnosti prema članovima 5(h) i 7(1) Statuta.⁵ U okviru sporazuma o izjašnjenju o krivici, g. Banović je priznao da je direktno učestvovao u ubistvu pet zatočenika, teškom premlaćivanju 25 zatočenika i otvaranju vatre na još dva zatočenika.⁶ Gospodin Banović je takođe priznao da je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu sa zajedničkim ciljem zlostavljanja zatočenika u logoru podvrgavajući ih fizičkom i psihičkom zlostavljanju u nehumanim i ponižavajućim uslovima.⁷ Pretresno vijeće je 28. oktobra 2003. izreklo g. Banoviću kaznu zatvora u trajanju od osam godina pošto je zaključilo da je kazna oko koje su se saglasili tužilaštvo i odbrana primjerena.⁸ U izrečenu kaznu je u skladu s pravilom 101(C) Pravidnika uračunat period koji je već proveo u pritvoru od 9. novembra 2001.⁹ Gospodin Banović je 28. jula 2004. prebačen u Francusku na izdržavanje kazne. Dvije trećine kazne je izdržao na dan 9. marta 2007.

ARGUMENTACIJA

6. U izvještaju iz zatvora Val de Reuil od 14. novembra 2007., francuske zatvorske vlasti navele su da će podržati zahtjev g. Banovića za prijevremeno ili uslovno puštanje na slobodu s deportacijom u Srbiju.¹⁰ U izvještaju se navodi dobro vladanje g. Banovića sve vrijeme tokom boravka u zatvoru, uprkos trajnoj jezičkoj barijeri u odnosu na socijalne radnike i druge zatvorenike.¹¹ U izvještaju se takođe navodi da je g. Banović bio redovno zaposlen u zatvoru i

⁵ *Tužilac protiv Predraga Banovića*, predmet br. IT-02-65/1-S, Presuda o kazni, 28. oktobar 2003, par. 9.

⁶ *Ibid.*, par. 29-30.

⁷ *Ibid.*, par. 28.

⁸ *Ibid.*, par. 94.

⁹ *Ibid.*, par. 95.

¹⁰ *Synthèse Socio-Educative*, 14. novembar 2007., iz *Service Pénitentiaire D'Insertion et de Probation* zatvora Val de Reuil (dalje u tekstu: Izvještaj SPIP-a), str. 3.

¹¹ *Ibid.*

Prijevod

da je pohađao kurseve francuskog jezika.¹² Pored toga, u izvještaju se potvrđuje da je g. Banović obavio potrebne pripreme za svoje potencijalno puštanje na slobodu i deportaciju, napominjući da će on stanovati sa svojom porodicom u Obrenovcu, Srbija i da je unaprijed obezbijedio radno mjesto u jednom restoranu u tom gradu.¹³

7. U ažuriranom izvještaju o statusu saradnje g. Banovića poslije izricanja osuđujuće presude, tužilac Međunarodnog suda je ponovo podvukao da je g. Banović shodno uslovima sporazuma o izjašnjenju o krivici pristao da kao svjedok sarađuje na suđenju u predmetu *Mejakić i drugi*, koji je Međunarodni sud naknadno proslijedio Državnom sudu Bosne i Hercegovine na osnovu pravila 11*bis* Pravilnika.¹⁴ Iako je u ranijim izvještajima navedeno da njegov status kao svjedoka u ovom postupku nije okončan, u ažuriranom izvještaju je potvrđeno da je suđenje zaključeno u maju 2008. i da "tužilac BiH nema potrebu da pozove g. Banovića kao svjedoka".¹⁵

8. Kako je gore napomenuto, g. Banović je odgovorio na podnesak francuskih vlasti dopisom od 6. jula 2008. Izražavajući svoje "najiskreniju skrušenost, kajanje i žaljenje" za svoje zločine, g. Banović naglašava u kojoj se mjeri sada popravio i naglašava teškoće koje njegov daljnji boravak u zatvoru postavlja pred njegovu suprugu i djecu.¹⁶

DISKUSIJA

9. Shodno članu 28 Statuta, predsjednik Međunarodnog suda će razmotriti davanje odobrenja za prijevremeno puštanje osuđene osobe na slobodu kada ta osoba ispuni uslove za pomilovanje ili ublažavanje kazne po mjerodavnom pravu države izvršenja. Prilikom utvrđivanja da li je prijevremeno puštanje na slobodu primjereno, član 28 Statuta predviđa da predsjednik razmatra takav zahtjev "na temelju interesa pravde i opštih pravnih načela". Nešto konkretnije, pravilo 125 Pravilnika predviđa da predsjednik, između ostalog, treba uzeti u obzir težinu zločina za koje je zatvorenik osuđen, postupanje prema zatvorenicima u sličnoj situaciji, dokaze o resocijalizaciji i eventualnu značajnu saradnju zatvorenika s tužiocem

¹² *Ibid.*, str. 2-3.

¹³ *Ibid.*, str. 3.

¹⁴ Interni memorandum Tužilaštva zamjeniku sekretara od 11. jula 2008.

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Dopis P. Banovića predsjedniku Međunarodnog suda od 6. jula 2008., str. 1.

Prijevod

10. Iako sam ranije odbio dva zasebna zahtjeva za ublažavanje kazne g. Banoviću, napominjem da se domaći pravni osnov za predmetni zahtjev po svemu sudeći razlikuje od onog u ranijim zahtjevima. Francuske vlasti su 27. oktobra 2005. prvobitno obavijestile Međunarodni sud o tome da g. Banović ispunjava uslove za ublažavanje ili skraćivanje kazne za 21 mjesec na osnovu članova 721 i 721-1 francuskog Zakona o krivičnom postupku.¹⁷ Dana 10. marta 2006. sam odbio ublažavanje njegove kazne zbog toga što g. Banović nije na adekvatan način pokazao dovoljnu resocijalizaciju ili saradnju s tužiocem u tako ranoj fazi da bi se moglo opravdati skraćivanje ili ublažavanje kazne shodno pravilu 125 Pravilnika.¹⁸ Dana 5. marta 2007., g. Banović se direktno obratio Međunarodnom sudu sa zahtjevom za ublažavanje ili skraćivanje njegove kazne.¹⁹ Bez obzira na to što je g. Banović u tom trenutku bio izdržao dvije trećine svoje kazne, njegov zahtjev je odbijen zbog toga što više nije ispunjavao uslove za skraćenje kazne shodno članu 721 francuskog Zakona o krivičnom postupku.²⁰ Francuske vlasti su navele da je ova odredba bila primjenjiva samo na početku izdržavanja kazne osuđene osobe i da njena primjena ne dolazi u obzir nakon odbijanja prethodnog zahtjeva.²¹ Uslijed toga sam izrazio bojazan u pogledu očigledne nespojivosti francuskog sistema davanja odobrenja za skraćenje uglavnom na početku izdržavanja kazne i prakse Međunarodnog suda da se kazna ublažava tek nakon izdržavanja znatnog dijela izrečene kazne.²²

11. Međutim, u predmetnoj obavijesti riječ je o tome da li g. Banović ispunjava uslove za skraćenje kazne i uslovno puštanje na slobodu s deportacijom u Srbiju. Iako se u pismenoj obavijesti ne navodi zakonski osnov za ovu proceduru, uslovno puštanje na slobodu bi nesumnjivo bilo provedeno na osnovu članova 729 i 729-2 francuskog Zakona o krivičnom postupku.²³ Za razliku od odredbe člana 721, osuđena osoba stiče uslove za skraćivanje kazne

¹⁷ Odluka predsjednika u vezi s ublažavanjem kazne, 10. mart 2006. (dalje u tekstu: Prva odluka u vezi s ublažavanjem kazne), par. 10-11.

¹⁸ *Ibid.*, par. 12-14.

¹⁹ Odluka predsjednika u vezi s ublažavanjem kazne, 4. septembar 2007. (dalje u tekstu: Druga odluka u vezi s ublažavanjem kazne), par. 4.

²⁰ *Ibid.*, par. 12.

²¹ *Ibid.*

²² *Ibid.*, par. 13.

²³ Član 729 francuskog Zakona o krivičnom postupku predviđa da "[o]sudenim osobama koje moraju da izdržavaju jednu ili više zatvorskih kazni skraćenje kazne može biti odobreno ako iskažu ozbiljne napore ka društvenoj reintegraciji, posebno ako mogu dokazati da rade, ili dokazati da redovno pohađaju nastavu ili kurseve obuke, ili stiču radno iskustvo ili imaju privremeni posao u cilju njihove društvene reintegracije ili značajno učešće u porodičnom životu ili potvrdu da se podvrgnu liječenju ili ulože značajne napore u cilju

Prijevod

ili uslovno puštanje na slobodu shodno članovima 729 i 729-2 kada izdrži najmanje polovinu svoje kazne. Uslijed toga, proceduralna nespojivost na kojoj je zasnovano odbijanje ranijih zahtjeva g. Banovića ne predstavlja bojazan kod razmatranja ovog zahtjeva.

12. Iako francuske vlasti nisu donijele konačnu odluku o tome da li on ispunjava uslove za uslovno puštanje na slobodu shodno francuskom nacionalno zakonu, primjećujem da je g. Banović ispunio mnoge od tih uslova. Posebno napominjem da su francuske vlasti već izdale nalog za deportaciju radi njegovog protjerivanja u Srbiju nakon što bude pušten na slobodu.²⁴ Takođe napominjem da zatvorske vlasti podržavaju njegov zahtjev i da je on već izvršio potrebne pripreme za odgovarajući smještaj i zaposlenje po svom povratku.²⁵

13. Procjenjujući da li g. Banović ispunjava uslove za prijevremeno puštanje na slobodu na osnovu pravila 125 Pravilnika, prije svega uzimam u obzir da je on, po svemu sudeći, iznio značajne dokaze o svojoj resocijalizaciji. Iako je prethodno uzeto u obzir u vrijeme izricanja kazne, potvrdno izjašnjavanje g. Banovića o krivici ukazuje na to da je on još u ranoj fazi postupka preuzeo odgovornost za svoje zločine. Dosljedno dobro vladanje g. Banovića tokom njegovog kasnijeg boravka u zatvoru takođe predstavlja dokaz o kontinuiranoj resocijalizaciji. Iako jezička barijera i dalje predstavlja značajnu prepreku njegovoj saradnji sa zatvorskim službenicima i drugim zatvorenicima, učešće g. Banovića u časovima francuskog jezika po svemu sudeći ukazuje na iskren pokušaj integracije u društvo. Pored redovnog zaposlenja u zatvoru tokom izdržavanja kazne, čini se da on takođe ulaže značajne napore u cilju svog povratka u društvo kao produktivnog člana budući da je unaprijed organizovao zaposlenje poslije deportacije u Srbiju. Na kraju, dopis g. Banovića Međunarodnom sudu od 6. jula 2008. dodatno pokazuje razmjere njegove resocijalizacije jer izražava duboko kajanje za zločine koje je počinio.

14. Pored toga, g. Banović je po svemu sudeći i poslije izricanja osuđujuće presude bio spreman na saradnju kako sa tužiocem Međunarodnog suda tako i sa državnim tužiocem

obeštećenja svojih žrtava... [S]kraćenje kazne može biti odobreno kada je dužina kazne koju je osuđena osoba izdržala barem jednaka dužini dijela kazne koji još mora izdržati". Član 729-2 francuskog Zakona o krivičnom postupku predviđa da, "[k]ada neki stranac kome je izrečena zatvorska kazna podliježe udaljenju sa francuske teritorije, nalogu za sprovođenje natrag na državnu granicu, protjerivanje ili ekstradiciju, skraćanje njegove kazne podliježe izvršenju ove mjere. Odluka o tome može biti donijeta bez njegovog pristanka".

²⁴ Arrêté préfectoral portant expulsion du territoire français N° 07/27-/05, 31. juli 2007.

²⁵ Izvještaj SPIP-a, str. 3.

Prijevod

Bosne i Hercegovine. Iako nije bilo potrebe za njegovim pristupanjem u svojstvu svjedoka na suđenju u predmetu *Mejakić i drugi*, primjećujem da je g. Banović pokazao spremnost da svjedoči uprkos tome što nije bio pozvan da to učini.²⁶ Takođe imam u vidu raniji podnesak g. Banovića u kom on navodi da je 23. maja 2007. dao izjavu državnom tužiocu Bosne i Hercegovine u vezi s tim postupkom.²⁷ Iako ovo ne mora nužno predstavljati značajnu saradnju, ja smatram da bi njegova stalna spremnost na saradnju trebala govoriti u prilog njegovom zahtjevu za prijevremeno puštanje na slobodu.

15. Bez obzira na težinu njegovih zločina, takođe imam u vidu da je g. Banović sada izdržao više od dvije trećine svoje kazne. Uzimajući u obzir da je drugim osuđenim osobama u sličnom položaju prijevremeno puštanje na slobodu odobravano nakon što su izdržale dvije trećine svoje kazne, ovaj faktor dalje ide u prilog njegovom ispunjenju uslova za prijevremeno ili uslovno puštanje na slobodu.

16. U skladu sa članom 5 Uputstva i pravilom 124 Pravilnika, priložio sam informacije koje je prikupio sekretar za razmatranje od strane Kolegijuma i sudija Vijeća koje je izreklo kaznu i Žalbenog vijeća koji su još sudije Međunarodnog suda i ponudio sam svoje gorenavedene stavove po ovoj Molbi mojim kolegama na razmatranje.

18. Sve sudije sa kojima sam se konsultovao složile su se sa mojom procjenom da bi, u okolnostima ovog predmeta, prijevremeno puštanje na slobodu trebalo odobriti. Napominjem da je potpredsjednik Međunarodnog suda, sudija Parker, koji je trenutno odsutan iz sjedišta Međunarodnog suda, zatražio da tokom svog odsustva ne bude konsultovan u vezi s molbama za prijevremeno puštanje na slobodu.

19. U svjetlu gorenavedenog, i pošto sam razmotrio faktore predviđene u pravilu 125 Pravilnika, uvjeren sam da bi Molbu trebalo smjesta odobriti. Sekretar je zamoljen da ovu odluku što je ranije moguće prenese nadležnim organima Vlade Francuske, kako je to propisano u članu 10 Uputstva.

²⁶ Druga odluka u vezi s ublažavanjem kazne, par. 7.

Prijevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija merodavna.

/potpis na originalu/

Fausto Pocar,
predsjednik Međunarodnog suda

Dana 3. septembra 2008.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

²⁷ *Ibid.*, par. 8.